

Anita Lehikoisen puhe

3.9.2024 Aalto-yliopiston lukuvuoden avajaiset

Arvoisa rehtori, hallituksen puheenjohtaja, hyvä Aalto-yliopiston yhteisö, hyvät kuulijat, bästa Aalto Universitets gemenskap, Dear Aalto University Community, bästa åhörare

On suuri ilo ja kunnia tuoda opetus- ja kulttuuriministeriön tervehdys Aalto-yliopiston uuden lukuvuoden avajaisiin. Aalto-yliopisto aloittaa jo 15. lukuvuotensa ja voimme kaikki todeta, että Aalto on täyttänyt ne tavoitteet, joita sille perustamisvaiheessa asetettiin.

Det är en stor glädje och ära att få framföra undervisnings- och kulturministeriets hälsning till öppnandet av Aalto-universitetets nya läsår. Aalto-universitetet inleder sitt femtonde läsår och vi kan alla konstatera att Aalto har uppfyllt de mål som uppställdes för det när det grundades.

Tänä vuonna yliopistojen lukuvuosi käynnistyy kovasti kaksijakoisissa tunnelmissa.

Hallitus käsittelee parhaillaan ensi vuoden budjettiesitystä ja voimme ilahtuneena todeta, että esitys on hyvin myönteinen yliopistoille ja laajemmin tutkimus- ja kehitystyötä tekeville tahoille, tutkimuslaitoksille ja TK-toimintaan panostaville yrityksille. Toisaalta samaan aikaan on myönnettävä, että julkisen talouden heikko tilanne haastaa tulevana vuosina suomalaista yhteiskuntaa, sen rakenteita ja kansalaisten tarvitsemien palvelujen ja etuisuuksien rahoitusta hyvin vakavasti.

Myös kansainvälinen tilanne on monessa suhteessa kärjistynyt ja Venäjän käynnistämä hyökkäyssota Ukrainassa langettaa raskaan varjon Suomen ja koko kansainvälisen yhteisön päälle.

Olemme saaneet huomata, miten tieteestä, teknologiasta ja korkeasta osaamisesta on muodostunut entistä vahvemmin suurvaltakilpailun taistelutanner. Samaan aikaan ihmiskunnan on löydettävä yhteinen tahto ja kyky toteuttaa kestävyysmurros ja edistää demokratiaa ja ihmisoikeuksien toteuttamista globaalilla tasolla.

Just nu behövs det universitet. Det behövs finländska universitet för att fostra studerande till att tjäna fosterlandet och mänskligheten. Det behövs långtgående vetenskap, forskning som tar risker och undervisning på högsta

nivå som baserar sig på den. Det behövs glädje i lärandet, en känsla av meningsfullhet för unga studerande och den styrka som gemenskap medför på moderna campus – och även i högklassiga virtuella inlärningsmiljöer.

Universities are facing challenges in Finland and elsewhere. They are expected to perform more efficiently, have more impact, get to the top of the world, be an attractive partner for companies and international talents.

However, universities in Finland are in a good situation. Finland relies on her universities: the state, citizens and companies trust universities. The most concrete proof of this is the new Act on the funding of Research and Development, which is now being implemented. The aim is to invest 4% of Finland's GDP in R&D by 2030. One third of this share comes from the state and 2/3 from private companies. The objective is ambitious, and it is vitally important that we achieve it.

The decision on the Funding Act was not easily made. A parliamentary working group had to work in two stages and plenty of research-based information was needed to convince decision-makers that the return of investment in R&D expenditure is positive through improved productivity, sustainable growth, and better employment rate. I am very pleased that information was produced by **the** research community for the use of the parliamentary group and that this data and information was taken into account.

Rahoituksen jakautumista ei lähdetty linjaamaan yksityiskohtaisesti etukäteen, vaan parlamentaarinen ryhmä sopi 10 periaatetta, joilla tarkempi allokatio tulisi tehdä. Viisas ja rohkea päätös. Nyt on valmisteltu noiden periaatteiden pohjalta ensimmäinen monivuotinen rahoitussuunnitelma, joka tuo ylivaalikautista ennustettavuutta rahoitukseen. Rahoituksen vaikuttavuutta seurataan tarkasti, totta kai.

Hyvin merkittävää oli, että parlamentaarinen ryhmä korosti TKI-järjestelmän kehittämistä tasapainoisena kokonaisuutena, osaoptimointia tulee välttää. Samoin hyvin tärkeätä on, että parlamentaarinen ryhmä korosti rahoituksen kilpailullisuutta, eli laatua ja samalla tieteen vapautta ja tutkimuksen ja koulutuksen korkeaa laatua. Siksi 1000 uutta tohtoria, siksi panostukset kaikkia aloja ja toimijoita hyödyntävään infrastruktuuriin, siksi vapaasti kilpailtavaa rahoitusta Suomen Akatemialle ja Business Finlandille.

The European Union is preparing to decide on the next multiannual financial framework. Finland has emphasized the importance of investing in human and social capital, security and competitiveness and mobility in the EU's future work.

Näissä kaikissa tavoitteissa korostuu EU:n tuleva 10. TKI-ohjelma, ja siinä erityisesti ERC ja totta kai myös EIC. Näillä haetaan kasvua ja strategista kilpailukykyä.

Haitallista riippuvuutta muiden maiden teknologioista, infrastruktuureista ja osaamisesta on pyrittävä vähentämään. Puhumme entistä selkeämmin tieteen ja tutkimuksen turvallisuudesta, ja olemme joutuneet Suomessakin toteamaan, että kansainvälisessä yhteistyössä kansalliseen turvallisuuteen liittyvät näkökohdat on otettava huomioon. Joudumme tottumaan siihen, että avoin tiede on niin avointa kuin mahdollista ja niin suljettua kuin tarpeellista.

Haluan kuitenkin korostaa, että erilaisista turvallisuusnäkökohdista huolimatta, yliopistojen kansainvälinen yhteistyö on välttämätöntä. Se lisää laatua, tasaa riskejä ja tuottaa uutta tietoa ja innovaatioita. Ja onhan se inhimillisestä näkökulmasta katsoen usein erittäin palkitsevaa.

To flourish, Finland needs not only a higher level of education, high-quality RDI activities but also foreign students, researchers, and labor force. We all have a responsibility to ensure that Finland is a good place to live and act for people from different backgrounds. Universities have a great opportunity to form this new mental landscape for the country, and I would like to think that this is an obligation for such a prestigious institution as university.

Arvoisat aaltolaiset, bästa Aalto universitets gemenskap, dear Aalto community,

Toivotan teille kaikille inspiroivaa ja iloa tuottavaa uutta lukuvuotta! Jag önskar er alla ett inspirerande och glädjerikt nytt läsår! I wish you all an inspiring and joyful new academic year!